

Notulen Edustandaard Werkgroep Uitwisseling Leerlinggegevens en Resultaten

Datum en locatie

29 maart 2017, 10.30-12.30 uur

Locatie: Cursus- en vergadercentrum Domstad, Utrecht

Aanwezigen:

Jeroen Schutz (Schoolpoort), Joost van Schooten (Dotcomschool), Lotte Schiphof (Dotcomschool), Piet van Engelen (Malmberg PO/VO), Lisette van Kemenade (Zwijsen), Geert Evers (Cito), Luke Niesink (Topicus, SOMtoday), Bart Ratgers (CvTE), Bas Plaut (Diataal), Wouter van der Neut (AMN), Wico van den Berg (Topicus, ParnasSys), Rik Janssen (Topicus, ParnasSys), Nora Choua (Malmberg MBO), Marius Rook (Schoolmaster, Magister), Jaap Klaver (OnderwijsTransparant), Jelte de Jongh (Leeruniek), Mark Petzinger (Noordhoff Uitgevers), Claudia Cobelens (Kennisset – implementatieprojectleider Edu-k), Jos van der Arend (Kennisset – Bureau Edustandaard), Brian Dommissie (Kennisset – voorzitter)

Afwezig met afmelding:

Judith Rood (Boom Uitgevers), Marcel Dol (Noordhoff Uitgevers), Jan Willem Besteman (Basispoort), Anton Visser (Rovict, Esis), Leon Camp (Unilogic, Eduscope), Jan Hartsuiker (Bureau ICE), Michiel de Jong (Boom Uitgevers), Edwin Verwoerd (Iddink)

Agenda:

1. Opening, mededelingen, vaststellen agenda
2. Doornemen verslag d.d. 7 december 2016
3. Vaststellen van "UWLR versie 2.2" en "EDEXML 2.1"
 - a. Belangrijkste wijziging: faciliteren van ECK-ID (Issue 40)
 - b. Inpassen van addendum Toetshiërarchie
 - c. Kleine aanpassingen/verbeteringen in de tekst en in voorbeelden
4. Op weg naar UWLR 3.0: wat leren de lopende pilots en implementaties ons over de thema's en de roadmap?
5. Implementaties van standaarden: wat kan Edustandaard als standaardisatie-orgaan daar nog verder aan bijdragen?
6. Doornemen Issuelijst
7. Rondvraag
8. Afsluiting

NB alle stukken staan (of komen te staan) op de pagina van deze bijeenkomst op de Edustandaard website:

<https://www.edustandaard.nl/actueel/bijeenkomsten/bijeenkomst/werkgroep-uitwisseling-leerlinggegevens-en-resultaten-maart-2017/>

1. Opening, mededelingen, vaststellen agenda

Brian Dommissie opent de vergadering en merkt op dat er veel nieuwe gezichten aan tafel zijn aangeschoven. Er wordt daarom een korte voorstelronde gedaan.

2. Doornemen verslag 7 december 2016

Er zijn geen op- of aanmerkingen op het verslag.

Naar aanleiding van het verslag het volgende: In het vorige overleg is er door Jan Willem Besteman een oproep gedaan aan alle LAS-leveranciers in het PO om aan te geven hoe zij tbv het uniformeren van rollen van ondersteunend personeel deze rollen denken te gaan vullen in hun systeem. Lotte Schiphof (Dotcomschool) heeft in dat overleg aangegeven zoals zij denken dat te willen oplossen: zij kunnen voor de gebruikers een extra veld toevoegen in het onderdeel Medewerkers die ze bijvoorbeeld *Rol educatieve applicaties* noemen. Per medewerker kan uit een gestandaardiseerde, aangeleverde keuzelijst (zodat alle LAS-leveranciers dezelfde standaard gebruiken) eenmalig geselecteerd worden welke rol zij hebben. Deze worden dan vervolgens naar Basispoort gestuurd en daar gebruikt worden zonder dat scholen nogmaals deze moeten invoeren in Basispoort. De vraag is gesteld aan de andere LAS-leveranciers is of zij een dergelijke oplossing ook zo kunnen bewerkstelligen of dat zij andere ideeën hierover hebben. Daarop is tot op heden nog geen antwoorden binnengekomen. Jan Willem Besteman vraagt daarom of hij zo spoedig mogelijk een antwoord hierop kan krijgen van de andere LAS-leveranciers. Dat kan naar info@edustandaard.nl worden verzonden, Bureau Edustandaard zorgt voor de verdere routing.

ACTIE: LAS leveranciers PO leveren input op verzoek Basispoort om te komen tot een geüniformeerde invulling van ondersteunende rollen in hun systeem.

3. Vaststellen van UWLR versie 2.2 en EDEXML 2.1

De laatste versies van de concepten zijn hier te vinden:

<https://www.edustandaard.nl/standaarden/afspraken/afpraak/uwlr/2.2/>

<https://www.edustandaard.nl/standaarden/afspraken/afpraak/edexml/2.1/>

De concepten zijn eerder in februari gepubliceerd om door alle betrokken partijen te laten reviewen en vast te laten stellen. Inmiddels hebben we van een aantal partijen een positief oordeel binnen. Niettemin zijn er ook een paar vragen/opmerkingen gekomen die hebben geleid tot kleine aanpassingen in de verschillende specificaties. Het gaat hier om correcties in de documentatie (om zaken te verduidelijken) en foutjes in codevoorbeelden. Alle aanpassingen zijn in de documenten gemarkeerd.

Over de inpassing van het ECK-ID is de vraag gesteld door Zwijsen of daarvoor noodzakelijkerwijs alle sleutelvelden in de berichten opgerekt moeten worden tot max. 256 karakters. Dat zijn er ruim 15 en dat is een extra impact voor de implementatie. Geert Evers geeft aan dat alle sleutelvelden zijn gebaseerd op hetzelfde basistype. Als we alles hetzelfde willen houden en alleen voor ECK-ID een afwijkende max. veldlengte willen hanteren, dan moeten we ook meerdere basistypes gaan introduceren. Alle aanwezigen zien echter geen grote problemen met de nu in de specificaties gehanteerde nieuwe veldlengte voor alle sleutelvelden. Pas als er controles op gedaan moeten worden dan kan dit opnieuw worden bekeken, voor het ECK-ID wordt dit overigens niet uitgesloten.

Geert Evers geeft aan dat hij een mismatch ziet tussen wat we in EDEXML/UWLR standaardisatie bespreken en het Attributenbeleid ECK-ID. De regie hierover lijkt niet goed belegd. In Edu-k verband lijkt gebruik van het ECK-ID gepaard te gaan met een vast te stellen minimale attributenset. Die set is niet helemaal in overeenstemming met de profielen die nu voor UWLR worden gehanteerd voor het EDEXML-bericht. Zeker niet als het gaat om de landelijke methode-overstijgende toetsen. Als het ECK-ID ook gebruikt mag gaan worden voor deze methode-overstijgende toetsen, hoe gaan we dan om met de minimale attributenset of kan er dan ook voor een andere attributenset worden gekozen (zoals het LVS-profiel in UWLR/EDEXML). Geert zegt toe dat hij een notitie zal gaan opstellen met het CvTE en dat gaat laten inbrengen in Edu-k.

Dezelfde discussie speelt bij de Eindtoets PO, maar daar is het gebruik van ECK-ID op dit moment niet aan de orde en daarmee is ook de link met de minimale attributenset minder hard.

Op de vraag of de specificaties van UWLR 2.2 en EDEXML 2.1 door de werkgroep goedgekeurd kunnen worden wordt instemmend geantwoord. De specificaties zullen derhalve formeel ter vaststelling worden aangeboden aan de Standaardisatieraad van 11 mei 2017.

Besluit: De nieuwe specificaties van zowel UWLR 2.2 en EDEXML 2.1 zijn goedgekeurd en kunnen ter definitieve vaststelling worden aangeboden aan de Standaardisatieraad op 11 mei a.s.

4. Op weg naar “UWLR 3.0”

Afgelopen jaar zijn we op verzoek van deze werkgroep (zie punt 4 in [verslag van 8 juni 2016](#)) en gesteund door de tactische overleggen over leermanagement in het PO en VO gestart met een inventarisatie van mogelijke uitbreidingen op de UWLR-afspraken. Tegelijkertijd liepen er al verschillende implementaties en pilots of zijn die in die periode gestart, niet alleen in de context van methode-afhankelijke toetsen in het PO maar ook in andere contexten in het PO, het VO en het MBO. Uit die implementaties en pilots komen bevindingen naar voren zowel op functioneel als technisch gebied die van invloed zijn op de wijze waarop we de UWLR-afspraken beter kunnen inrichten. Claudia Cobelens presenteert een eerste tussenstand hiervan in de werkgroep.

Zij laat zien dat er in die contexten nu op heel veel plaatsen aan het digitaal uitwisselen van leerlinggegevens en resultaten wordt gewerkt maar dat de invulling per context eigen vragen en specifieke behoeften met zich meebrengt.

Dit leidt tot aanpassingen van de UWLR-afspraken die in een aantal trends/thema's zijn te rangschikken waarlangs de UWLR-afspraken verder kan worden ontwikkeld die deels ook al in de bijeenkomst van 8 juni 2016 zijn onderkend nl.:

1. Maak van UWLR een generieke afspraak die per context verder specifiek moet worden gemaakt, o.a. ont koppeling aanleververeisten leerlinggegevens en leerresultaten en introductie van meer profielen.
2. Ontkoppeling communicatietechniek (transport) en inhoud/semantiek en proces.
3. Webservices aan beide kanten.

Ad 1 Contextspecifieke afspraken

Een generieke afspraak houdt in dat er meerdere standaarden en technieken onderkend kunnen worden. Per context kan een keuze gemaakt worden uit die onderdelen die het beste de requirements in die context ondersteunen. Dat zal bijvoorbeeld leiden tot meer profielen op de bestaande berichten, maar ook dat voor het aanleveren van deelnemersgegevens geen EDEXML wordt gebruikt maar een ander provisioning mechanisme (zoals dat nu in de MBO pilot al het geval is).

In dit kader wordt gewezen op het feit dat het niet duidelijk hoe adaptief oefenmateriaal zich verhoudt tot de standaard. Is dit eventueel ook te onderkennen als een specifieke context?

Jelte de Jongh pleit voor een roadmap naar een open modulaire standaard.

UWLR is nu al open, zowel qua standaardisatieproces als qua specificaties, maar zou meer flexibiliteit kunnen krijgen om delen/modules te kunnen vervangen of aan te kunnen passen. Een standaard waarin (internationale) standaarden en standaardcomponenten kunnen worden opgenomen die op bepaalde contexten beter passen dan de huidige componenten.

Ad 2

Ontkoppeling transport en inhoud/semantiek

Deze trend volgt uit het eerste punt. Scheid de afspraak heel duidelijk in een proceslaag, een gegevens/berichtenlaag en een technische laag.

Idealiter gaan we uit van een generiek interactieschema waarin alle processen (transacties) die mogelijk zijn in het domein van UWLR zijn gemodelleerd, niet alleen dus de aanlevering van leerlinggegevens en de levering van resultaten maar ook ondersteunende transacties als synchronisatieverzoeken, technische en inhoudelijke foutmeldingen. Op basis van een specifieke context spelen bepaalde processen wel of geen rol. Per transactie wordt bepaalde welke gegevens er nodig zijn om die transactie te laten slagen.

De technische laag van het digitaal uitwisselen tussen twee systemen zal uiteindelijk op basis van de onderwijsstandaard Edukoppeling gaan verlopen. Dit is al eerder als wens geuit en staat als zodanig al in de specificaties. Hiermee worden een aantal zaken geregeld zoals een technische foutmeldingen. Groot voordeel

hiervan is dat dit leidt tot meer eenduidigheid en minder interpretatieverschillen. Bij introductie van het ECK-id zijn afspraken gemaakt over de implementatie van Edukoppeling. Het is wellicht mogelijk dat aangesloten kan worden op dit tijdpad.

Niettemin zijn we nu nog niet zover in de meeste "UWLR-ketens" dat Edukoppeling daar direct toepasbaar is. Het moet dus mogelijk zijn om wel op basis van een aantal onderkende processtappen en de daarin onderkende berichten op basis van een andere technische invulling van de transportlaag gegevens uit te wisselen.

De werkgroep ziet duidelijk nut in het ontkoppelen van techniek en inhoud/semantiek. Ook een uitwerking van het gehele berichtenverkeer (met transacties voor het kunnen aanvragen van updates en deletes) wordt als nuttig ervaren.

Ad 3 Webservices aan beide kanten

Mogelijk maken dat het initiatief van resultaatuitwisseling ook bij de ontvanger kan liggen, wordt wel als nuttig gezien maar over het algemeen nog niet als urgent. Dat gaat wel komen als er transacties moeten worden geïmplementeerd waarbij het zeer omslachtig gaat worden om die als een request-reply in te richten die altijd vanuit maar een partij wordt opgestart.

Verschillende leden uiten wel een punt van zorg. Werken aan aanpassingen, ook gebeuren die onder een werktitel tussen aanhalingstekens ("UWLR 3.0") en leiden ze nog niet noodzakelijkerwijs tot een concrete nieuwe versie, kan vluchtgedrag tot gevolg hebben bij implementatiepartijen om daarom op een nieuwe versie te wachten. Zij zouden echt toch liever zien dat de ketenpartners in verschillende contexten nu dit jaar en volgend jaar vol inzetten op UWLR 2.2 en dan pas besluiten over te gaan op nieuwe versies met grote changes (of dat 3.0 is of 2.3 hangt af van die changes). Het streven zou moeten zijn om binnen alle technische kaders en regelgeving tot een brede uitrol van UWLR 2.2 te komen bij zowel grote als kleine partijen. Deze boodschap moet in het advies aan de Standaardisatieraad opgenomen worden.

De presentatie van Claudia is bij de stukken gevoegd.

Besluit: Uitrol van UWLR 2.2 komend jaar voorop stellen en duidelijk stellen dat er niet gewacht moet worden op volgende versies. Dit advies meegeven aan de Standaardisatieraad bij vaststellen UWLR 2.2.

5. Ondersteuning bij implementaties van standaarden

Edustandaard heeft als standaardisatieorgaan in het onderwijs de taak om standaarden te beheren, te onderhouden en het gebruik te stimuleren. Die taak is een gedeelde verantwoordelijkheid voor alle betrokken partijen. Het Bureau Edustandaard is hierbij ondersteunend.

Voor het uitvoeren van de taak zijn een aantal hulpmiddelen beschikbaar:

- een website waarop alle (versies van) standaarden te vinden zijn;
- functionele en technische documentatie soms incl. voorbeelden die bij de standaarden horen;
- andere ondersteunende documentatie zoals FAQ's, best practices, issuelijsten etc.
- standaardisatie-experts die vragen over standaarden kunnen beantwoorden.

Het implementeren van een standaard is ondanks deze ondersteuning nog vaak een flinke klus. De baten zijn vaak duidelijk als het om uitwisselbaarheid gaat, maar de kosten zijn vaak wat meer onvoorspelbaar. Om deze zo laag mogelijk te houden wordt regelmatig in Edustandaard-context gevraagd of hier wat aan gedaan kan worden. Hoewel een standaardisatieorgaan nooit op de stoel van een implementatieproject of –partij kan gaan zitten, zijn er wellicht toch aanvullende zaken die het implementeren van standaarden kunnen vergemakkelijken die wel vanuit Edustandaard kunnen worden opgepakt om die in te gaan zetten, niet alleen voor UWLR maar ook voor andere standaarden. In de presentatie van Claudia onder punt 4 is dit ook als een van de bevindingen genoteerd die uit de lopende implementaties en pilots naar voren is gekomen.

Met de werkgroep is een rondje gemaakt om op te halen welke ondersteuning zij graag zouden willen zien. Die geven we hieronder weer. Over bepaalde onderdelen was er in de groep ruime consensus, andere onderdelen

vergen nog wat navraag en nader uitzoekwerk. Als Edustandaard gaan we hiermee verder aan de slag om te kijken of de genoemde maatregelen haalbaar zijn en/of ze ook voor andere standaarden gelden.

Ondersteuning van de implementatie van standaarden (NB de naam van de inbrenger staat er achter, dus als het verkeerd is geïnterpreteerd dan kan die dat nader rechtzetten cq nader toelichten). De volgorde is arbitrair, hoewel punt 1 met stip door de meeste werkgroepleden als belangrijk werd genoemd:

1. Ondersteuning bij testproces dmv een validatie/test-voorziening.
 - a. Basisvoorziening rond technische en functionele testen om te toetsen of je aan de standaard voldoet (Jaap Klaver).
 - b. Basic visuele interface voor toetsen van het bestand (Wico van den Berg)
 - c. *"Ik hoop dat de complianceomgeving ook snel geüpdatet wordt want dat maakt de implementatie een stuk eenvoudiger"* (schriftelijke input Edwin Verwoerd)
 - d. Testen met meerdere inputmogelijkheden. Daarnaast begeleiding van de educatieve uitgevers, omdat alle vragen anders bij de LAS systemen komen (Marius Rook).
 2. Extra ondersteuning op technisch vlak
 - a. Extra XML expertise beschikbaar stellen om checks te doen en partijen te helpen zoals Erik Siegel dat in het verleden deed. Span of control voor Jos is erg groot om dat ook nog erbij te doen. (Piet van Engelen en Lisette van Kemenade).
 - b. Technisch overleg instellen met ontwikkelaars voor de technische afwegingen rond de implementatie van de standaard.
 - c. Wiki of iets dergelijks inrichten met forum waarop ontwikkelaars issues kunnen melden en daarover met elkaar in discussie kunnen gaan. Bijv. zoiets als <https://discussie.kinggemeenten.nl/> (Claudia Cobelens).
 3. Referentievoorbelden van implementaties die kunnen worden gebruikt bij ontwikkeling (Geert Evers).
 4. Overzicht geven van implementaties
 - a. Wie doet wat, in welke context ofwel het delen informatie welke trajecten er lopen.
 - b. Implementaties publiek kenbaar maken
 - c. Lisette geeft aan dat het zinvol is om een overzicht te hebben van implementaties die afwijken van de standaard, en inzicht in wanneer de aanpassing zal plaatsvinden. Ook is het handig wanneer er centrale regie is bij het signaleren en oplossen van afwijkingen op de standaard.
- NB Deze verantwoordelijkheid ligt nu voor een groot deel bij de implementatieprojecten die onder Edu-k draaien.
5. Afspraken rondom foutmeldingen. Staat op de roadmap voor "3.0".
 6. Versie- en releasemanagement
 - a. Geef een duidelijke roadmap en zorg er voor dat duidelijk is wanneer oude versies worden afgebouwd (en wanneer). Zodat je ook kunt bepalen op welke versie je instapt. (Geert Evers).
 - b. Opstellen van een releasemanagement document voor versies van de standaard zoals dat ook gebeurt bij andere standaarden onder Edustandaard (Brian Dommissie). NB dit betekent niet automatisch dat dan ook partijen dit hanteren in de implementatie, het geeft alleen maar aan dat bepaalde versies van een standaard niet meer worden ondersteund.

Andere opmerkingen in dit kader zijn:

- Jaap Klaver geeft aan het nut in te zien voor een 'label', zodat je kunt aangeven dat je UWLR compliant bent als leverancier.
- Jelte de Jongh geeft aan dat om flexibiliteit in de keten te krijgen, de bestaande UWLR componenten wellicht niet altijd volstaan. Deze bredere discussie hierover dient gevoerd te worden, dat past niet in het reguliere standaardisatieoverleg.

6. Doornemen issuelijst

Er is behoefte aan het beschikbaar stellen van lijsten met vakgebieden. Voor PO kan de MO-lijst (methode onderzoek) gebruikt worden, daarnaast is de SLO lijst veel gebruikt. Lisette, Rik, Piet, Lotte en Jos zullen voor de zomer hier een voorstel voor doen, waarbij OBK is aangehaakt.

Er is een issue bij de koppeling Dotcomschool - Malmberg. Het blijkt dat er een verschil is in interpretatie. Bij Malmberg leefde het idee dat de "handshake" (een testbericht) onderdeel was van de standaard. Dit is niet het geval: er is een voorbeeld van zo'n testbericht gemaakt door Jos zodat Malmberg en ParnasSys de test konden

doen. Dit is vaak hoe standaarden werken: een voorstel wordt buiten de standaard om ontwikkeld en beproefd in specificaties en implementeerbaarheid. Dit issue staat ook nog steeds op de issuelijst. Dotcomschool zal dit testbericht overigens wel gaan implementeren.

Hoe voorkomen we dergelijke interpretatieverschillen? Dit kan door informatie-uitwisseling mogelijk te maken tussen technisch specialisten (zie hierboven). Dit dient wel sectorspecifiek plaats te vinden.

Lisette benoemt in dit kader al een aantal onduidelijkheden:

- Hoe ondersteunen de huidige LAS systemen de Toetsiërarchie?
- Maximale lengte toetsnaam: sommige LAS-sen kappen de toetsnaam af op een aantal karakters, terwijl het veld in de standaard meer karakters heeft.
- Het norm onderdeel is optioneel, toch gaan sommige systemen er van uit dat deze aanwezig is. Dit is niet conform standaard.

7. Rondvraag

Geen punten meer voor de rondvraag.

8. Afsluiting

Een volgende bijeenkomst zal gepland worden in het najaar bij voorkeur voor de standaardisatieraad (2 november) mochten er zaken zijn die vanuit deze werkgroep daar moeten worden geadresseerd.